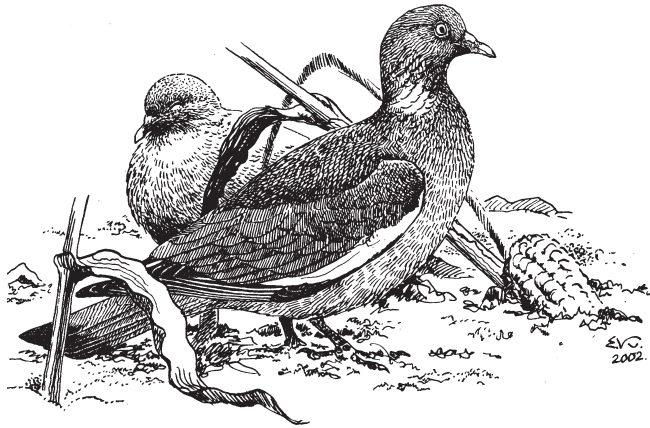

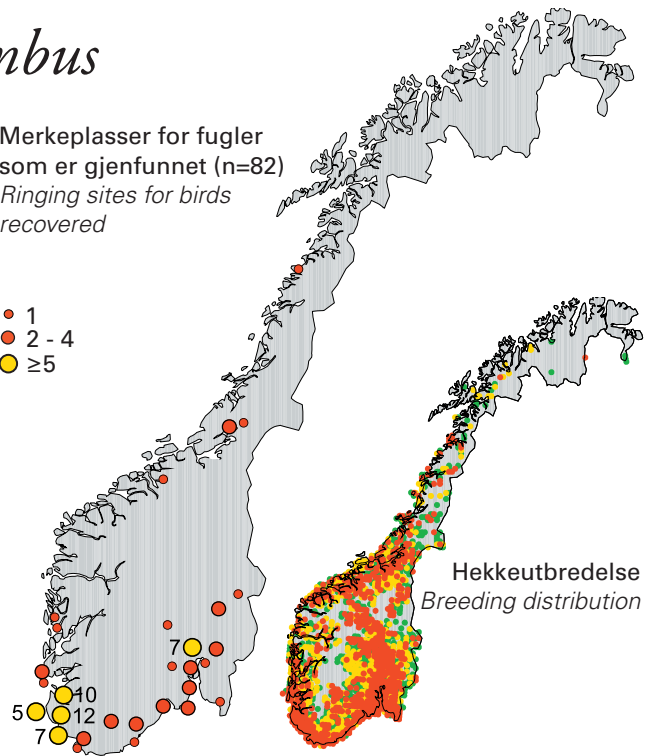
Ringdue *Columba palumbus*

Common Wood Pigeon

Merkeplasser for fugler som er gjenfunnet (n=82)
Ringing sites for birds recovered

- 1
- 2 - 4
- ≥5

Ringdua hekker over store deler av landet, fra kysten Rog opp til bjørkebeltet. De tetteste bestandene finnes på Sørlandet, Østlandet og i Trøndelag. Dietten består nesten utelukkende av plantekost.

Artens utbredelse er i det vestlige og sentrale Palearktisk, samt i den orientalske region. Nominatunderarten *palumbus*, som hekker i Norge, er utbredt i det meste av Europa.

Bestanden av ringdue har vist en ekspansjon nordover i Fennoskandia. Den norske bestanden er anslått til mellom 100 000 og 500 000 par, og er fortsatt i økning. Viktige årsaker til ekspansjonen er trolig mer kornproduksjon som sikrer mattilgangen og planting av gran som skaper flere hekkeplasser. Arten har også blitt mer vanlig i byer og tettsteder.

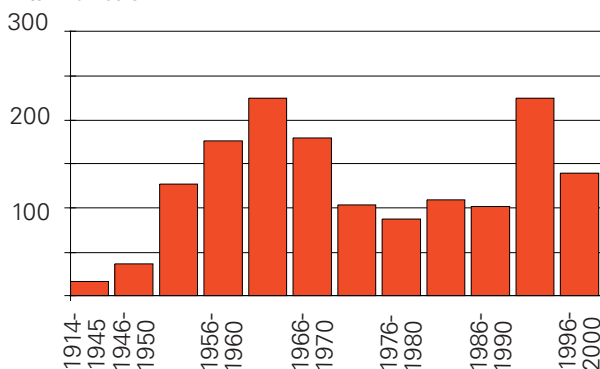
Merkeedata

Ringduer er merket i alle tidsperiodene etter 1914, og flest ble merket på 1950-, 1960- og 1990-tallet.

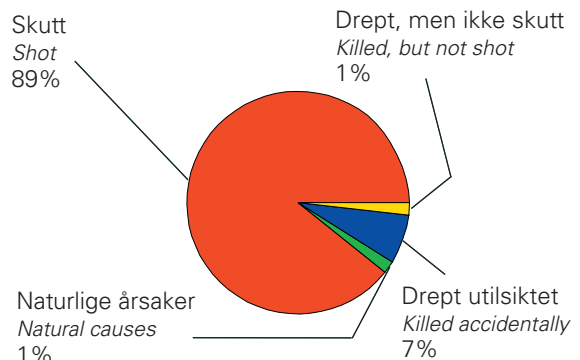
Gjenfunnsdata

Den første ringdue ble rapportert i 1948, og gjenfunnene er fordelt i alle tiårsperiodene fra 1950 til 2000, noe som også er å forvente ut fra merkeinnsatsen. Flest gjenfunn er rapportert fra Norge (54%), deretter Frankrike (25%) og Danmark (10%). Ingen andre land har en høyere gjenfunnsandel enn 7%. Innen Norge er flest rapportert fra Rogaland (43%), Oslo og Akershus (11%) og Vestfold (11%). Ingen andre fylker har en høyere gjenfunnsandel enn 9%.

Antall Numbers

Merkinger fordelt på ulike tidsperioder (n=1532).
Number of birds ringed in different periods.

Dødsårsaker hos fugler rapportert døde (n=56).
Causes of death in birds reported as dead.

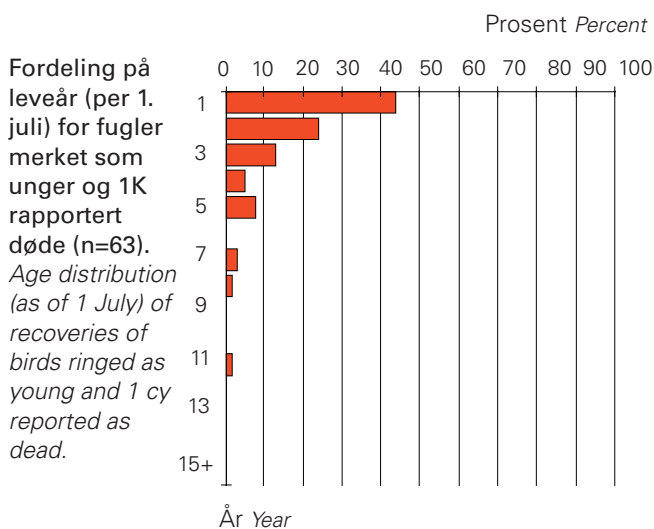
Den desidert viktigste dødsårsaken er jakt (50 fugler [90%]). Flest er rapportert skutt i Norge (42%), Frankrike (36%) og Danmark (12%).

Høsttrekk og overvintring

Etter hekkeperioden samles ringduene i flokker og streifer omkring i jordbruksområdene. De første forlater landet i slutten av september, og trekket varer ut i november. Figuren som viser gjennomsnittsposisjonene for hver måned, indikerer at bestanden forflytter seg raskt ned til vinterområdene (se avstanden mellom gjennomsnittsposisjonene for september og oktober). De viktigste vinterområdene for norskmerkede ringduer synes å være i Frankrike og områdene nordover i Belgia, Nederland og Tyskland. Det er også påvist ved gjenfunn at ringduer kan overvintre langs den sørvestre kysten av Norge, men også områdene rundt Oslofjorden brukes som vinterområder (M. Viker, pers. medd.).

Ringduene er trekkfugler i de nordlige og østlige delene av Europa. Sørøver avtar tendensen til trekkbevegelser, og ringduene er standfugler i kystnære områder fra De britiske øyene til Marokko og gjennom Middelhavsområdet. Ifølge Glutz & Bauer (1980) følger den nordlige og østlige vinterutbredelsen 0°C isotermin for januar. En del fugler krysser Den engelske kanalen over til kontinentet om høsten, men det er få engelskmerkede fugler som er gjenfunnet utenom De britiske øyene. Dette kan derfor være andre bestander som trekker gjennom (Wernham m.fl. 2002).

Ringduene unngår helst å krysse større havområder, og følger i store trekk kystlinjene. Fra Østersjø-området og videre sørøver i Europa er det derfor i hovedsak to trekk-korridorer: Én over Kattegat og gjennom Danmark og én rundt Finskebukta og sørøver langs østkysten av Østersjøen. Fugler fra Sør-Norge krysser trolig Skagerrak og flyr gjennom Danmark på vei sørøver til vinterområdene. Fugler som gjenfinnes på De britiske øyene skyldes sannsynligvis feilnavigasjon.

Gjenfunnsfakta *Recovery facts:*

Totaler Totals:

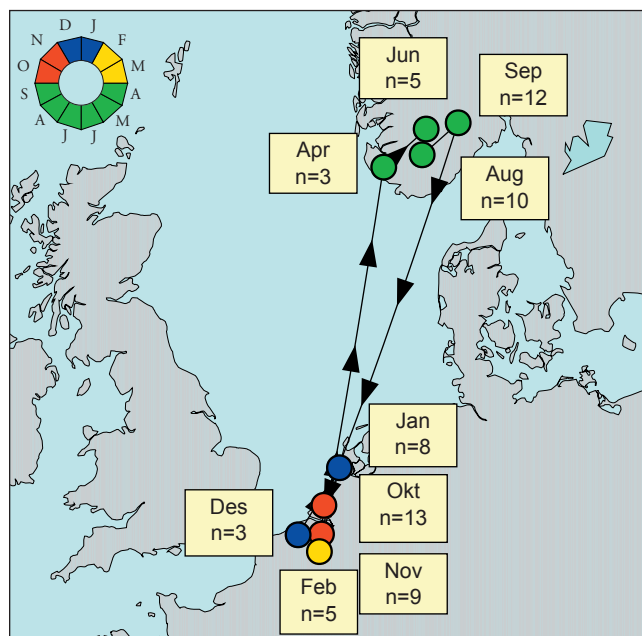
Antall ringmerket <i>Number ringed</i>	1532
Gjenfunn, alle <i>Recoveries, all</i>	82
Gjenfunn, brukt <i>Recoveries, used</i>	82
Gjenfundne individer <i>Recovered individuals</i>	82 (5,4%)
Gjenfunn merket som reirunger <i>Recoveries ringed as nestlings</i>	68
Rapportert døde <i>Reported as dead</i>	82 (100%)
Funn i Norge <i>Recoveries in Norway</i>	44 (53,7%)
Funn i utlandet <i>Recoveries abroad</i>	38 (46,3%)

Gjennomsnitt Means:

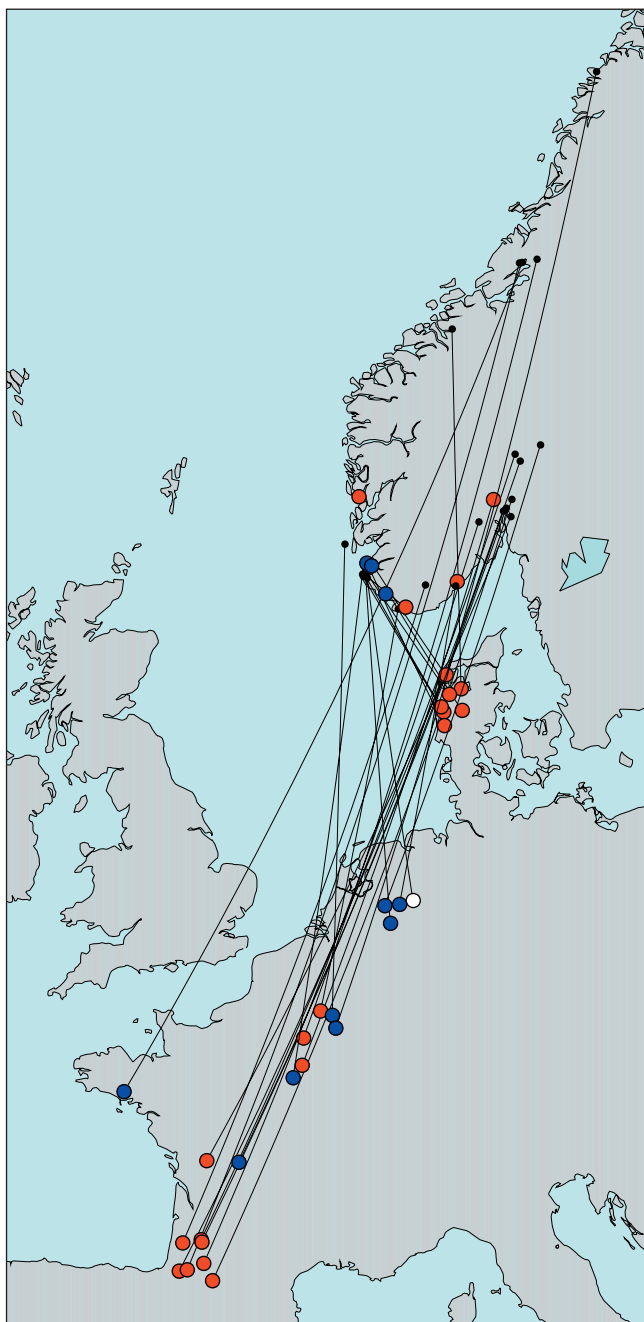
Tid, alle <i>Interval, all</i>	1 år 9 mnd (n=64)
Tid, reirunger <i>Interval, nestlings</i>	1 år 10 mnd (n=52)
Tid, ≥1K+ <i>Interval, ≥ 1 cy+</i>	1 år 8 mnd (n=10)
Avstand, alle <i>Distance, all</i>	588 km (n=64)
Avstand, reirunger <i>Distance, nestlings</i>	572 km (n=52)
Avstand, ≥1K+ <i>Distance, ≥ 1 cy+</i>	512 km (n=10)

Ekstremer *Extremes:*

Høyeste alder <i>Oldest bird</i>	10 år 8 mnd
Høyeste hastighet <i>Highest speed</i>	20 km/d
Lengste avstand <i>Longest distance</i>	2422 km
Sørligste gjenfunn <i>Southernmost recovery</i>	Frankrike (43°03'N) France (43°03'N)

Månedlige gjennomsnittsposisjoner for alle rapporterte fugler.
Mean monthly recovery positions of all reported birds.

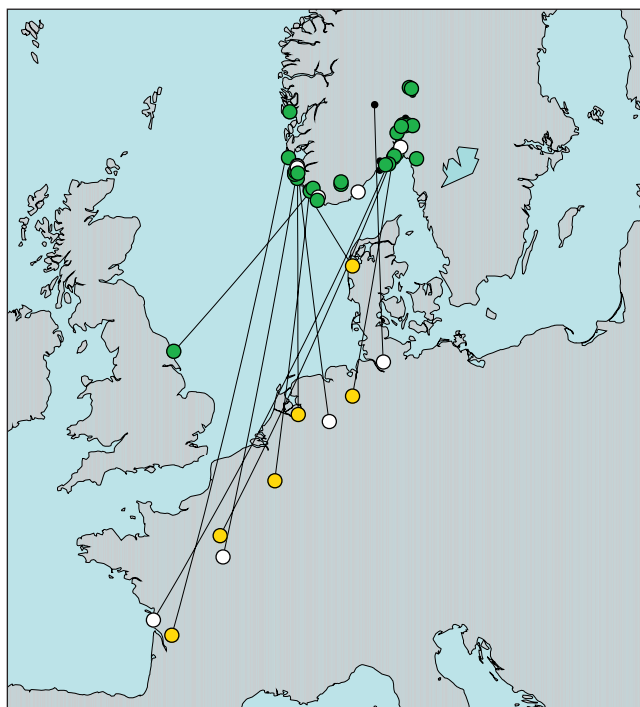

Alle gjenfunn med linjer fra merkeklassene rapportert om høsten (n=23) og vinteren (n=11).
All recoveries with traces from the ringing sites reported in the autumn and winter.

Vårtrekk og sommertilhold

Trekket nordover starter i februar/mars, og allerede i mars er gjennomsnittsposisjonen for bestanden i Sør-Norge. Dette tyder på at trekket foregår over en kort periode, på samme måte som høsttrekket. Alle gjennomsnittsposisjonene for sommermånedene er relativt samlet i Sør-Norge.

Fugler merket som unger og gjenfunnet et senere år i sommerperioden, ble rapportert i gjennomsnitt 12 kilometer (variasjon: 2-32 kilometer) fra merkeklassen (n=16). Dette kan indikere at ringduene i stor grad returnerer til områdene hvor de selv ble klekket.

Alle gjenfunn med linjer fra merkeklassene rapportert om våren (n=10) og sommeren (n=38).
All recoveries with traces from the ringing sites reported in the spring and summer.

Summary:

The Common Wood Pigeon breeds throughout most of Norway, though sparsely north of Trøndelag. The population is steadily increasing and is now estimated at 100 000-500 000 pairs. This expansion is assumed to be due to greater corn production, planting of spruce which provides nest sites, and expansion into residential areas.

Of the 1532 ringed Wood Pigeons, we have 82 recoveries, 44 from within Norway and 38 from abroad. Hunting provides most recoveries, 50 of the 82 having been shot.

After breeding the Wood Pigeons gather in flocks on farmland, then the great majority leave in late September and early October, though small numbers overwinter along the coast. The main wintering grounds for Norwegian Wood Pigeons are apparently France and areas north to Belgium, the Netherlands and Germany. They seem to avoid long sea crossings, and we have only one recovery from Britain.

Spring migration begins in February-March, and most return during March, indicating that spring migration is concentrated to a short period, as is autumn migration. Of the 16 recoveries of those ringed as young and found in summer in a later year, the average distance of recovery is 12 kilometres, indicating that they mainly return to the area where they were hatched.